

Draaiboek

Heel Steenbergen Stemt!

Gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

INLEIDING.....	3
1. Organisatie.....	4
1.1 Taken en rollen.....	4
1.2. Financiën.....	4
1.3. Van 19 naar 21 raadsleden.....	5
1.4. Projectorganisatie.....	6
2. Tijdlijn: van kandidaat tot raadslid.....	7
2.1 Cursus politiek actief (februari – april 2021).....	7
2.2 Opkomstbevordering bij de gemeenteraadsverkiezingen (december 2021-maart 2022).....	7
2.2A. Persconferentie en lancering van de campagne.....	7
2.2B. Uitwerking van opkomstbevorderende maatregelen.....	8
2.2C. Campagneposters.....	8
2.2D. Verkiezingsdag en uitslagenavond 16 maart 2022.....	9
2.2E. Bekendmaking definitieve uitslag 17 maart 2022 en aanname benoeming 18 maart 2022.....	9
3. Van kandidaatstelling tot benoeming in de raad.....	11
3.1. Opstellen overdrachtsdocumenten.....	11
3.2. Kieswet en kandidaatstelling.....	11
3.3. Afscheid oude raad op woensdag 23 maart 2022.....	12
3.4. Installatie nieuwe gemeenteraad op donderdag 24 maart 2022.....	12
3.5. Benoeming voorzitters en andere functies.....	13
3.6. Fotomoment.....	14
4. Inwerkprogramma/introductie nieuwe raad.....	15
4.1. Introductieprogramma 2022.....	15
4.2. nieuwe partijen/fracties.....	15
4.3. Professionalisering en teambuilding raad.....	16
4.4. Praktische zaken nieuwe raad.....	16
5. Collegevorming.....	17
5.1. Coalitieakkoord, collegeprogramma en raadsprogramma.....	17
5.2. Rollen burgemeester, griffier, secretaris.....	17
5.3. Vaststelling coalitieakkoord, afscheidneming vertrekkende wethouders en benoeming wethouders.....	18
6. Tot slot.....	20

INLEIDING

Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Kiesgerechtigde inwoners kiezen op deze dag de gemeenteraad. Het opkomstpercentage van 2018 in Steenbergen liet mede door de opkomstbevorderende maatregelen een groei zien naar ruim 47%. Een actieve inzet voor opkomstverhogende maatregelen blijft dus belangrijk en actueel. Het verhogen van de opkomst bij de verkiezingen is geen doel op zich. De opkomstbevorderende maatregelen en alle activiteiten daaromheen hebben als hoger doel om op 24 maart 2022 21 (of 19) nieuwe raadsleden te kunnen installeren die goed voorbereid zijn op hun taak. Dit draaiboek levert daar een bijdrage aan.

Dit draaiboek is opgesteld vanuit de gedachte om alle activiteiten rondom de verkiezingsperiode, afscheid, installatie en inwerkprogramma in goede banen te leiden en een compleet en transparant beeld te creëren over de periode voorafgaand aan en na afloop van de gemeenteraadsverkiezingen. De door het presidium vastgestelde evaluatie van de opkomstbevorderende maatregelen tijdens de verkiezingen van 2018 is het vertrekpunt en de leidraad voor het opstellen van het nieuwe draaiboek.

In 2022 wordt 750 jaar stad Steenbergen en 25 jaar gemeente Steenbergen gevierd (en 20 jaar dualisme). Waar mogelijk worden opkomstbevorderende activiteiten gebundeld met activiteiten in het kader van het herdenkingsjaar om daarmee de synergie tussen de projecten te bevorderen.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn een gezamenlijk proces van raad, college en organisatie waarbij het presidium het eerste aanspreekpunt is namens de raad. Met dit draaiboek wordt op gestructureerde wijze de overgang naar een nieuwe gemeenteraad voorbereid.

1. Organisatie

1.1 Taken en rollen

Op hoofdlijnen ziet de rolverdeling voor de uitvoering van het draaiboek er als volgt uit:

Gemeenteraad	:	bepalen rechtmatigheid uitslag verkiezingen, controleren geloofsbrieven nieuwe raadsleden.
Politieke partijen	:	kandidaatstelling raadsleden, aanvragen VOG's kandidaat raadsleden, voordracht kandidaat-wethouders, organisatie verkiezingsdebatten.
Presidium	:	inhoudelijke en politieke verantwoordelijkheid, opstelling overdrachtdossier raad-naar-raad.
Burgemeester	:	bestuurlijke coördinatie en kwaliteit, voorzitter stembureau.
Griffier	:	proces en procedures raad, afscheid oude raad, afscheid individuele raadsleden, overdrachtdocumenten, inwerkprogramma nieuwe raad.
Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur (GS/AD)	:	proces en procedures college, collegevorming en opstelling collegeprogramma, deelname ambtelijke organisatie, coördinatie overdrachtdocumenten.
Stuurgroep	:	bestaande uit burgemeester, gemeentesecretaris en griffier. De stuurgroep heeft als taak om overzicht te houden op het proces, besluiten te nemen over knelpunten in het proces, financiën en organisatorisch.
Klankbordgroep	:	Bestaande uit een afvaardiging uit de werkgroep bestuurlijke vernieuwing. De opzet en voortgang van de verschillende projecten wordt bij de klankbordgroep getoetst en afgestemd.
Projectgroep	:	de griffie vormt de projectgroep. Afhankelijk van het project wordt de projectgroep tijdelijk uitgebreid.
Communicatieadviseur raad	:	opstellen en uitvoeren communicatieplan, voorbereiding opkomstbevorderende activiteiten, onderhouden perscontacten.
Kabinet	:	ondersteuning protocollaire zaken.
Burgerzaken	:	organisatie en (juridische) procedures rondom verkiezingen tot en met het vaststellen van het proces verbaal.

1.2. Financiën

Bij de evaluatie van de opkomstbevorderende maatregelen is vastgesteld dat de middelen voor zowel de opkomstbevordering als het inwerkprogramma onvoldoende was. Bij de verkiezingen van 2018 was een totaalbudget van € 50.000,- gereserveerd. Binnen dit budget was een bedrag van € 32.000,- opgenomen voor opkomstbevordering en € 12.000,- voor het inwerkprogramma. Voor de opkomstbevorderende activiteiten is in 2018 uiteindelijk een bedrag uitgegeven van € 39.500,-.

Het voorstel is om voor de voorbereiding van de verkiezingen en het inwerkprogramma via de perspectiefnota 2021 een reservering verkiezingen 2022 te vormen. Voor de opkomstbevorderende activiteiten wordt een budget geraamd van € 45.000,- en voor afscheid- en inwerkprogramma van de raad in totaal € 15.000,-. Het voorstel is daarom om een reservering te vormen van in totaal € 60.000,-. Het budget komt onder beheer van de griffie. Voor de organisatie van de verkiezingen zelf heeft het team burgerzaken een eigen budget. Op de begroting van de griffie wordt in 2022 tevens een bedrag toegevoegd ten behoeve van de informateur.

1.3. Van 19 naar 21 raadsleden

Het aantal inwoners van een gemeente bepaalt het aantal raadsleden. De laatste jaren is het aantal inwoners van de gemeente Steenberg en aan de nodige wijzigingen onderhevig. Enerzijds komt dit door toename van het aantal inwoners door nieuwbouwprojecten in de kernen. Anderzijds neemt door correcties in de burgeradministratie het aantal inwoners weer af.

Bij een inwoneraantal van 25.001 inwoners op 1 januari van het jaar vóór de verkiezingen neemt het aantal raadsleden toe van 19 naar 21 leden. Volgens het CBS kende de gemeente Steenberg en eind 2019 een inwoneraantal van 24.501 inwoners¹. Dit aantal blijft door de vestiging van nieuwe inwoners aan de nodige wijzigingen onderhevig.

Volgens artikel 1 lid 2 van de Gemeentewet kan tot 4 maanden vóór de datum van de definitieve kandidaatstelling het aantal inwoners vastgesteld worden. De kandidaatstelling is op 31 januari 2022 definitief. Het CBS heeft hierover aangegeven dat – in tegenstelling tot wat in de wet staat – er geen formeel verzoek ingediend hoeft te worden om het inwoneraantal vast te stellen. Het CBS publiceert maandelijkse updates van het aantal inwoners per gemeente. Dit artikel is in die zin verouderd. De gemeente kan op 1 oktober 2021 zelf vaststellen wat het inwoneraantal in september is geweest. Op het moment dat het inwoneraantal de grens van 25.001 inwoners is gepasseerd dient het centraal stembureau uit zichzelf over te gaan tot benoeming van het juiste aantal raadsleden dat hoort bij het bevolkingsaantal op de gestelde peildatum, conform artikel 8 van de Gemeentewet.

<p>Actiepunt 1: in januari of uiterlijk in oktober 2021 het aantal inwoners over de maand september vaststellen en dit communiceren met het centraal stembureau.</p>

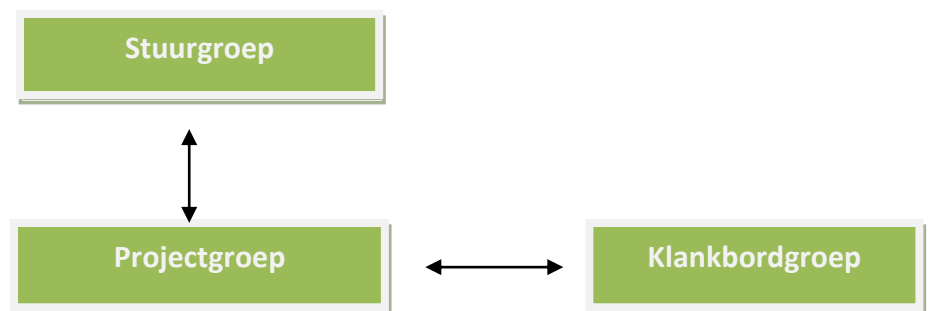
¹ <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/37230ned/table?ts=1582621628621>

1.4. Projectorganisatie

De opkomstbevorderende maatregelen worden voorbereid en uitgevoerd door de medewerkers van de griffie. De griffie vormt de projectgroep.

De driehoek, bestaande uit de burgemeester, secretaris en griffier, vormt de stuurgroep. De stuurgroep heft als taak om overzicht te houden op het proces, besluiten te nemen over budget en knelpunten in de uitvoering van de projecten.

De werkgroep bestuurlijke vernieuwing is het gremium voor de griffie om de projecten inhoudelijk vorm te geven en hier afstemming over te zoeken. Vanwege de flexibiliteit wordt voorgesteld om een klankbordgroep in te stellen, bestaande uit leden van de werkgroep, met wie (veelal per e-mail) snel geschakeld kan worden om projecten te toetsen.

Als für spezifische Projekte amtliche Unterstützung benötigt wird, findet dies auf Projektbasis statt von der Projektgruppe oder über die Lenkungsgruppe.

2. Tijdlijn: van kandidaat tot raadslid

2.1 Cursus politiek actief (februari – april 2021)

Voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 is voor de eerste keer een raadsoriëntatiecursus georganiseerd. De cursus politiek actief is een inleiding en introductie op het raadswerk. Gedurende 5 avonden worden politiek geïnteresseerde inwoners wegwijs gemaakt in het politieke vakwerk.

Op verzoek van het presidium wordt naar aanleiding van de evaluatie 2018 de cursus georganiseerd aan het begin van het jaar 2021, zodat deelnemers aan de cursus meer tijd hebben om zich te oriënteren op een lidmaatschap van een politieke partij die bij hen past en zich eventueel aan kunnen melden als kandidaat voor de verkiezingen. Hoewel de werving van nieuwe raadsleden een primaire verantwoordelijkheid van de politieke partijen is, wordt bij de organisatie van de cursus met dit verzoek wel rekening gehouden.

In het najaar van 2020 wordt een informatiebijeenkomst gehouden voor in politiek geïnteresseerde inwoners. Het doel van deze avond is om (politiek) geïnteresseerde inwoners te betrekken bij het werk van de raad en hen enthousiast te maken om zich in te schrijven voor de cursus. De avond ziet er globaal als volgt uit: een welkom door de burgemeester; een inleiding door de griffier; een toelichting door de fractievoorzitters op hun politieke partij en het raadswerk; sluiting door de burgemeester en een drankje in de hal. In februari 2021 (na de carnaval) gaat de cursus politiek actief van start. De inhoudelijke voorbereiding van de cursus zal in het najaar 2020 plaatsvinden.

Actiepunt 2: informatiebijeenkomst organiseren in voorbereiding op de cursus politiek actief.

Actiepunt 3: in samenspraak met de klankbordgroep de cursus politiek actief 2021 inhoudelijk voorbereiden. De voorbereiding vindt plaats in het najaar 2020 en uitvoering vindt plaats in de periode februari-april 2021.

2.2 Opkomstbevordering bij de gemeenteraadsverkiezingen (december 2021-maart 2022)

2.2A. Persconferentie en lancering van de campagne

Voorafgaande aan de laatste raadsvergadering van 2021 zal de burgemeester tijdens een persconferentie de aftrap geven van de opkomstbevorderende campagne en de plannen uit de doeken doen. Ook zal er tijdens deze presentatie aandacht zijn voor het jubileumjaar. De eerste publieksactiviteit en formele lancering van de opkomstbevorderende campagne zal plaatsvinden tijdens de nieuwjaarsreceptie in 2022.

2.2B. Uitwerking van opkomstbevorderende maatregelen

In de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen 2018 is door het presidium besloten de slogan 'Heel Steenbergen Stemt!' te handhaven en om de meeste opkomstbevorderende activiteiten te handhaven, waaronder het gebruik van de digitale stemhulp, de verkiezingskrant en de opzet van de verkiezingsavond. Niet alle activiteiten kwamen bij de evaluatie onverkort positief uit de evaluatie en deze worden in vorm en opzet dan ook heroverwogen. Zo is er bij de evaluatie ook gevraagd om de marktkraam terug te laten keren. Het doel is om een reeks aan activiteiten te ontwikkelen voor diverse doelgroepen in alle kernen, waaronder ook de eerste keer stemmers. Ook zal er eind 2020 en in de loop van 2021 meer bekend zijn over de activiteiten in het kader van het jubileumjaar en wordt er gekeken hoe de activiteiten in elkaar vervlecht kunnen worden om elkaar daarmee te versterken.

Het zwaartepunt van de verschillende activiteiten zal plaatsvinden in de periode februari en begin maart 2022. Dit betekent dat begin 2021 al gestart moet worden met de projectmatige voorbereiding van de verschillende activiteiten. Voor de zomer 2021 worden de verschillende projecten besproken in de geformeerde klankbordgroep uit de werkgroep bestuurlijke vernieuwing.

Actiepunt 4: maken van keuzes en uitwerking van de opkomstbevorderende maatregelen in een draaiboek.

2.2C. Campagneposters

De gemeente plaatst borden op locaties die door het college zijn (of worden) aangewezen. De regels met betrekking tot het plakken zijn vastgelegd in de APV en uitgewerkt in nadere regels plakken en kladden 2016:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Steenbergen/385597/385597_1.html

Voor de integrale tekst wordt verwezen naar de bijlagen.

Plakopties

Uit onderzoek blijkt dat het ophangen van verkiezingsposters vrijwel geen effect heeft op de opkomst. Het plakken van verkiezingsposters behoort echter wel tot één van de tradities rondom verkiezingen en vreemd genoeg vallen de partijen die geen posters plakken het meeste op. Tot nu toe is in Steenbergen het goede gebruik dat partijen zelf posters plakken in de kernen. Veelal gaat dit goed, maar toch oogt een plakbord vaak rommelig en kan er ook sprake zijn van gedoe omdat partijen soms over elkaar heen plakken of meerdere posters op hetzelfde bord plakken.

Voor deze verkiezingen zijn verschillende scenario's mogelijk.

- Scenario 0: de afspraken over het plakken laten zoals het nu is en de politieke partijen de vrijheid geven om zelf te bepalen hoe en wanneer de posters geplakt worden.
- Scenario 1: een plakochtend organiseren. Politieke partijen hebben de gelegenheid om op een ochtend op de gemeentewerf de verkiezingsborden te beplakken met

verkiezingsposters. Uiteraard is dit niet verplicht. Het voordeel van een plakochtend is vooral is dat de borden plat liggen en er dus geen gedoe is met ladders en klodders lijm. Het plakken vindt plaats in een droge en windvrije locatie en de posters hangen in de kernen op hetzelfde moment.

- Scenario 2: de posters laten plakken door de buitendienst. In deze variant kunnen de politieke partijen hun campagneposters afgaven bij de buitendienst en zij zorgen ervoor dat de posters op de juiste plek op het bord netjes geplakt worden.
- **Voorkeursscenario 3:** tot nu toe is in Steenbergem het gebruik dat partijen zelf posters plakken. Dit leidt soms tot gedoe als partijen over elkaar heen plakken of meerdere posters op hetzelfde bord plakken. Een optie is om voorgedrukte campagnezuilen te plaatsen op diverse plekken in de gemeente. Veel gemeenten hebben hiervoor al gekozen en maken gebruik van voorgedrukte posters op vinyldoek op mobiele borden. Vanuit burgerzaken wordt hierover een voorstel voorbereid.

Actiepunt 5: een keuze maken tussen de verschillende plakopties en afhankelijk van de keuze nadere afspraken maken met de buitendienst.

2.2D. Verkiezingsdag en uitslagenavond 16 maart 2022

De afdeling burgerzaken is verantwoordelijk voor de voorbereidingen en de gang van zaken op de verkiezingsdag zelf. Stembureaus worden door de afdeling ingericht en bemand en ook het uiteindelijke tellen van de stemmen etc. wordt door hen gedaan. Hiertoe heeft burgerzaken een draaiboek opgesteld. De stembureaus sluiten om 21:00 uur.

In de avond wordt er een openbare uitslagenavond gehouden worden in het gemeentehuis. Vanaf 21:30 uur zijn kandidaten, achterbanleden, inwoners en wie dat wil welkom op het gemeentehuis. In de raadzaal wordt de uitslag van de verkiezingen per stembureau bekend gemaakt. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met dat het tellen van de stemmen mogelijk tot in de nachtelijke uurtjes doorgaat. Voor de invulling van deze avond wordt door de burgemeester met de griffie een programma opgesteld. Voor de organisatie van de verkiezingsavond zal het stembureau op het gemeentehuis net als in 2018 verplaatsen naar de kantine en vindt het tellen van de stemmen plaats in vergaderruimte B001.

Actiepunt 6: uitslagenavond organiseren.

2.2E. Bekendmaking definitieve uitslag 17 maart 2022 en aanname benoeming 18 maart 2022

Op 17 maart wordt in de ochtend bekend gemaakt hoe de verdeling van de voorkeurstemmen is. Deze bijeenkomst vindt plaats in de raadzaal om 10:00 uur onder voorzitterschap van de burgemeester. Daarmee wordt duidelijk welke kandidaat-raadsleden ook daadwerkelijk volgens de uitslag van de verkiezingen in de gemeenteraad komen.

Na het vaststellen van de uitslag worden alle benoemde raadsleden op vrijdag 18 maart aan het eind van de ochtend om 11:30 uur uitgenodigd voor het in ontvangst nemen van de

benoemingsbrief en een uitleg van de procedure. De kandidaten worden dringend verzocht dit in hun agenda vrij te houden!

3. Van kandidaatstelling tot benoeming in de raad

3.1. Opstellen overdrachtsdocumenten

Aan het begin van de zomer 2021 ontvangt de raad een overzicht van lopende zaken. Dit overzicht kan betrokken worden bij het formuleren van de verkiezingsprogramma's. Het college biedt de raad begin 2022 een overdrachtsdocument aan. Ook wordt een overdrachtsdocument door het college voorbereid voor het nieuwe college. De gemeenteraad bereidt een overdrachtsdocument voor de nieuwe gemeenteraad.

Planning

De overdrachtsdocumenten zijn op 1 februari 2022 definitief gereed. De coördinatie hiervan ligt bij de gemeentesecretaris en over de aanbidding van de documenten vindt vooraf overleg met de griffier. Het college stelt het document van het college vast en de raad de documenten van de raad. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de overdrachtsdocumenten.

<u>Actiepunt 7</u> : er worden overdrachtsdocumenten voor de raad opgesteld.
--

3.2. Kieswet en kandidaatstelling

Om mee te mogen doen aan de verkiezingen moet aan de in de Kieswet omschreven eisen worden voldaan. Voor partijen lijkt van belang in ieder geval te weten dat mensen die niet woonachtig zijn in Steenberg en wel op de lijst mogen komen wanneer zij in een verklaring ondertekenen bereid te zijn om de gemeente te komen wonen wanneer zij gekozen worden. Deze verklaring(en) dient bij het indienen van lijst ingediend te worden. Ook is het mogelijk jongeren onder de 18 op de lijst te zetten. Zij dienen in de periode dat de raad zitting heeft (t/m ongeveer maart 2026) 18 jaar te worden.

Eind 2021 wordt een landelijke verkiezingskalender gepubliceerd. Op deze kalender staan de door de wetgever vastgestelde data vermeld voor het aanmelden van nieuwe partijen, het indienen van lijsten, etc. Uitgangspunt binnen de organisatie is dat burgerzaken de coördinatie heeft over de wettelijke taken en dat via communicatie de wettelijk verplichte publicaties verzorgd. Voor de partijen die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen wordt in afstemming met burgerzaken gezorgd dat kosteloos een VOG aangevraagd kan worden voor de potentiële kandidaten op de lijst. Het aanvragen van een VOG is niet verplicht en de politieke partij beslist hier zelf over of dat zij van deze dienst gebruik willen maken.

<u>Actiepunt 8</u> : verkiezingskalender zo spoedig mogelijk na bekendmaking verspreiden onder de deelnemende partijen
--

Actiepunt 9: besluit nemen over het kosteloos aanvragen van VOG's.

3.3. Afscheid oude raad op woensdag 23 maart 2022

Op woensdag 23 maart wordt tijdens een openbare raadsvergadering afscheid genomen van de oude raad. Er zullen raadsleden zijn die niet meer terugkomen voor de volgende 4 jaar. Er zijn een aantal speeches en er worden eventueel geschenken en mogelijk onderscheidingen uitgereikt. Voor het afscheid van de oude raad wordt een afscheidsgeschenk uitgezocht. Er is een toespraak van de voorzitter en eventueel van afscheid nemende raadsleden. De burgemeester geeft het afscheid in overleg met de griffier en het kabinet verder vorm vanuit zijn representatieve taken.

Actiepunt 10: afscheid nader vormgeven en uitwerken.

De agenda van de raadsvergadering waarin de raad aftreedt, kent ook een officieel gedeelte: de oude raad zal moeten oordelen over de rechtmatigheid van de verkiezingsuitslag en over de geloofsbrieven van alle leden van de nieuwe raad. Hiertoe wordt in januari 2022 een commissie onderzoek geloofsbrieven worden ingesteld die in de dagen voor de vergadering van 23 maart bijeen komt om hier een oordeel over te vellen.

Actiepunt 11: voorstel voorbereiden voor benoeming commissie onderzoek geloofsbrieven en dit voorstel via presidium eind 2021 aan de gemeenteraad aan laten bieden.

3.4. Installatie nieuwe gemeenteraad op donderdag 24 maart 2022

Dit proces kent de volgende, veelal op basis van de Kieswet voorgeschreven stappen. De griffie werkt hiervoor samen met burgerzaken.

De verplichte besluiten zijn:

1. Vaststelling verkiezingsuitslag: moet worden vastgesteld op de tweede dag na de stemming door het centraal stembureau. Voor deze verkiezingen dus op 17 maart 2022.
2. Uitreiking benoemingsbesluiten: dit moet plaatsvinden uiterlijk een dag na de vaststelling van de uitslag met een gedagtekend ontvangstbewijs, in dit geval op 18 maart 2022 om 11:30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis.
3. Aanvaarding van de benoeming: de benoemde moet zijn benoeming schriftelijk aanvaarden. Tegelijk moet hij/zij een verklaring overleggen, waarin alle openbare betrekkingen staan die men bekleedt. Het is zaak deze direct in te vullen en in te leveren.
4. Beslissing over toelating: de raad, in oude samenstelling, moet de beslissing over toelating 'onverwijld' nemen. In de raadsvergadering van januari 2022 wordt de commissie onderzoek geloofsbrieven benoemd. Deze commissie bestaat uit drie leden van de gemeenteraad en onderzoekt op enig moment vóór 23 maart de geloofsbrieven van de te benoemen raadsleden. De geloofsbrieven bestaan vooral uit een verklaring van

aanvaarding van de benoeming, de verklaring over openbare betrekkingen en het bewijs dat men is ingeschreven in het GBA van de gemeente Steenberg. Na het onderzoek rapporteert de commissie aan de raad, waarop de raad beslist over toelating. In diezelfde vergadering wordt afscheid genomen van de niet in de raad terugkerende raadsleden.

5. Installatie nieuwe raad: de zittingsperiode van de nieuwe raad begint uiterlijk op de 8^e dag na de stemming, dus op 24 maart 2022. In deze vergadering moeten de leden de eed of verklaring+belofte afleggen. Direct hierna nemen de feitelijke werkzaamheden als raadslid een aanvang. In deze vergadering kan tevens de (in)formatie aan de orde komen en kunnen hierover afspraken gemaakt worden. Daarnaast worden in de nieuwe raad de vicevoorzitter, (BOB)voorzitters, en vertegenwoordigers in andere gremia benoemd (zie 3.6).

3.5. Benoeming voorzitters en andere functies

De volgende functies/samenstellingen van werkgroepen etc. dienen te worden ingevuld op een nader te bepalen moment.

Functie	Aantal	Proces
Fractievoorzitter = lid presidium	Eén per fractie	Doorgeven aan griffie
Fractiesecretaris (voor afstemming logistieke zaken)	Eén per fractie	Doorgeven aan griffie
Plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad	Eén raadslid	Raadsbesluit aangeboden door presidium
2 ^e plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad	Eén raadslid	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Voorzitters beeldvormende en oordeelvormende vergaderingen	Vier raadsleden uit liefst diverse fracties	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Voorzitter auditcommissie	Eén lid van het auditcommissie	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Plaatsvervangend voorzitter auditcommissie	Eén lid van het auditcommissie	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Leden auditcommissie	Eén (burger)raadslid per fractie	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Leden werkgroep bestuurlijke vernieuwing	Eén (burger)lid per fractie	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Voorzitter werkgroep bestuurlijke vernieuwing	Eén raadslid	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Plaatsvervangend voorzitter werkgroep bestuurlijke vernieuwing	Eén raadslid	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Leden werkgroep sociaal domein	Eén (burger)raadslid per fractie	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Voorzitter werkgroep sociaal domein	Eén raadslid	Raadsbesluit aangeboden door presidium
Plaatsvervangend voorzitter werkgroep sociaal domein	Eén raadslid	Raadsbesluit aangeboden door presidium

Werkgevercommissie	Drie raadsleden	Raadsbesluit aangeboden door presidium.
Rekenkamercommissie	Twee raadsleden	Raadsbesluit aangeboden door presidium

Het is gebruikelijk dat indien raadsleden verhinderd zijn voor vergaderingen zij zich kunnen laten vervangen, zonder dat de vervanging vooraf formeel is vastgelegd.

3.6. Fotomoment

Voor diverse doeleinden is er behoefte aan foto's. Voor het smoelenboek op het RIS, voor de website van de gemeente en voor de gemeentegids. Omdat het niet te voorspellen is hoe lang de formatie van het nieuwe college zal duren, wordt voorgesteld om voorafgaand aan de installatieraad de nieuwe foto's van de raadsleden en de fracties te laten maken. Na de installatie van de wethouders wordt een nieuw moment ingepland voor de foto's van de nieuw benoemde leden.

Actiepunt 12: fotomoment op 24 maart 2022 vastleggen en communiceren.

4. Inwerkprogramma/introductie nieuwe raad

4.1. Introductieprogramma 2022

De nieuwe raadsleden dienen ingewerkt te worden. Aan de ene kant is dit een taak van de fracties. Er is ook een aantal onderwerpen die vanuit de griffie en de gemeente toegelicht moeten worden om raadsleden voor te bereiden op hun taak. Uit praktische overwegingen wordt voorgesteld om het introductieprogramma van start te laten gaan na de benoeming van de wethouders omdat de gemeenteraad dan 'op volle sterkte' is. Voorgesteld wordt de volgende elementen op te nemen in het nader uit te werken inwerkprogramma:

1. de formele rollen die een raadslid moet vervullen en de wettelijke taken die de raad heeft,
2. politieke instrumenten en faciliteiten die de raad ter beschikking heeft,
3. de werkwijze van de gemeenteraad en de ondersteuning vanuit de griffie,
4. kennismaking met de ambtelijke organisatie (raadscarrousel),
5. planning en control en verbonden partijen,
6. kennismaken met de rekenkamercommissie,
7. heidag voor verdieping op o.a. het thema integriteit,
8. nadere introductie op diverse beleidsterreinen,
9. debattraining.

Actiepunt 13: uitwerking inwerkprogramma betreffende deze onderwerpen (burgemeester/griffie)

Voor de gemeenteraadsleden wordt een aparte debattraining georganiseerd. Voor de voorzitter van de besluitvormende vergadering en de voorzitters van de oordeelvormende vergadering wordt een voorzitterstraining georganiseerd.

Actiepunt 14: opvragen offertes, uitwerken en organiseren debattrainingen (vanaf mei/juni) en trainingen voorzitters met ingang van september 2022.

Actiepunt 15: een heidag organiseren waarin onder andere het thema integriteit aan bod komt.

4.2. nieuwe partijen/fracties

Naast het op de raadsleden toegespitste introductieprogramma is het voor het goed functioneren van nieuwe fracties en hun voorzitter van belang de mores van het politieke gebeuren tot zich te nemen. Voor deze fracties kan in overleg met de griffie met hen een aanvulling op het programma worden geregeld. Vooralnog zullen eerst de verkiezingsresultaten worden afgewacht en indien nodig een aanvullend maatwerk programma worden opgezet.

4.3. Professionalisering en teambuilding raad

Naast bovenstaande informatiesessies is het van belang om de raad te ondersteunen met verdere professionalisering en om van de raad een team te maken. Dat laatste wil zeggen dat de raad een orgaan is dat uit een diversiteit aan personen en aan politieke meningen bestaat, maar dat zij wel een aantal zaken samen moeten kunnen oppakken. De genoemde heidag kan hier een goede bijdrage aan leveren.

4.4. Praktische zaken nieuwe raad

De griffie zal een aantal zaken regelen voor de nieuwe raadsleden (waaronder de aanvraagformulieren voor tablets, inloggegevens voor op het ris, e-mailadreslijsten, website aanpassen (Raadsinformatiesysteem), postvakjes, pasjes, bordjes raadzaal en de nodige rechtspositionele handelingen en salarisadministratie (ook in samenwerking met de afdeling personeelszaken).

5. Collegevorming

De gemeenteraad benoemt de wethouders. De voorbereidingen hiertoe beginnen al vanaf het eerste moment van de collegevorming.

5.1. Coalitieakkoord, collegeprogramma en raadsprogramma

Het is gebruikelijk dat de grootste fractie het initiatief neemt bij de formering van een nieuwe coalitie. De lijsttrekkers/fractievoorzitters worden door hem/haar bijeen geroepen. In die bijeenkomsten zal worden onderzocht met welke partijen en op basis van welk programma het beste een college kan worden gevormd. De lijsttrekker van de grootste partij kan er ook voor kiezen om een externe informateur aan te wijzen voor het begeleiden van de gesprekken. Hiervoor is in de meerjarenbegroting rekening mee gehouden.

De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit van de gemeente volgens artikel 170 van de gemeentewet. Zoals ook al aangegeven in 3.3. zal een kandidaat wethouder gescreend worden door een extern bureau alvorens tot benoeming kan worden overgegaan. Voordat het nieuwe college aan kan treden zal dus een risicotoets plaatsvinden met betrekking tot de wethouders. Hiertoe kunnen partijen de kandidaat wethouders aanmelden bij de griffier die de organisatie hiervan verder voor haar rekening neemt. Hiertoe dient rekening gehouden te worden met een periode van 2 à 3 weken waarin deze onderzoeken plaatsvinden.

Met de publicatie en vaststelling van het coalitieakkoord treden de wethouders aan. Dit nieuw gevormde college zal dan aan de slag gaan met het opstellen van het collegeprogramma dat de basis is voor het beleid van de komende vier jaar.

De raad kan eigenstandig werken aan een raadsprogramma dat vastgesteld wordt door de raad en vervolgens door het college tot uitvoering gebracht dient te worden.

5.2. Rollen burgemeester, griffier, secretaris

In artikel 35 van de Gemeentewet wordt de betrokkenheid van de burgemeester in de collegevorming als volgt verwoord: *“De burgemeester wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de collegeonderhandelingen. Hij wordt alsdan in de gelegenheid gesteld zijn opvattingen over voorstellen ten behoeve van het collegeprogramma kenbaar te maken”*.

Dit laatste geldt ook voor de griffier en de secretaris. De griffier biedt geen directe ondersteuning bij de informatieronde en bij de coalitieonderhandelingen. Dit vanwege de neutrale positie van de griffie. De griffier kan wel optreden als klankbord.

De gemeentesecretaris kan met zijn organisatie ook aanschuiven bij de coalitieonderhandelingen en vervolgens het nieuw gevormde college adviseren en ondersteunen in het opstellen van een collegeprogramma.

Het hele proces van de collegevorming kan ambtelijk worden ondersteund en gefaciliteerd. De ondersteuning kan aan de ene kant bestaan uit het notuleren van de bijeenkomsten, het noteren van afspraken, advisering over het proces en de organisatorische ondersteuning. Aan de andere

kant zal worden gezorgd dat ook op inhoudelijk gebied kennis en kunde aanwezig is. Per onderwerp kunnen medewerkers van de gemeente die dit onderwerp onder hun hoede hebben aanschuiven of er kunnen experts betrokken worden. Daarnaast mogen de partijen die aan tafel zitten rekenen op goede overdrachtsdocumenten. Partijen dienen hierbij via de griffie aan te geven waar behoefte aan is.

5.4. Vaststelling coalitieakkoord, afscheidneming vertrekkende wethouders en benoeming wethouders

Afhankelijk van de tijd die de fracties c.q. de beoogde collegepartijen nodig hebben om de collegevorming en het collegeprogramma voor te bereiden, moet de raad op enig moment de wethouders benoemen. "Op enig moment" omdat de wet geen termijn bevat waarbinnen de wethouders moeten worden benoemd. De "oude" wethouders blijven zolang in functie en hebben dus een demissionaire status, totdat de nieuwe raad ten minste de helft van het aantal nieuwe wethouders heeft benoemd en deze benoemingen zijn aangenomen of als aan de maximale tijdsbesteding wordt voldaan.

Het is aan te bevelen om in de raad waarin het coalitieakkoord wordt vastgesteld ook de benoeming van de nieuwe wethouders plaats te laten vinden. Via schriftelijke en geheime stemming worden de wethouders benoemd. Als de wethouder zijn benoeming aanneemt legt deze de eed of de verklaring en belofte af. Worden wethouders uit de raad benoemd, dan moet in de opengevallen plaatsen in de raad worden voorzien. Dit kan in de eerstvolgende vergadering.

Wethouders kunnen zelf aangeven dat zij niet terug zullen komen. Ook kan blijken na afloop van de coalitieonderhandelingen dat een of meerdere wethouders niet meer terug zullen komen in het college. Afscheid door de gemeenteraad kan genomen worden in de raadsvergadering waarin de nieuwe wethouder worden benoemd.

Partijbesturen worden geadviseerd om in overweging te nemen welke kandidaten op de lijst in aanmerking komen voor het wethouderschap. De screening van de wethouder gebeurt op basis van het reglement van orde van de gemeenteraad (artikel 37, sub 2).

Reglement van orde van de gemeenteraad 2019, artikel 37, sub 2:

2 Benoeming wethouders

- g. In de periode voor de gemeenteraadsverkiezingen voert de burgemeester gesprekken met de afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters van de politieke partijen.*
- h. De kandidaat-wethouder overhandigt een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG).*
- i. Met instemming van de kandidaat-wethouder laat de burgemeester een screeningsonderzoek uitvoeren door een extern bureau.*
- j. De burgemeester komt terug bij de afdelingsvoorzitters / fractievoorzitters indien de uitkomsten van het screeningsonderzoek daar aanleiding voor geven of een VOG niet verkregen wordt.*
- k. Het screeningsonderzoek wordt gevoegd bij de geloofsbrieven van de kandidaat-wethouder.*
- l. Bij de benoeming van een wethouder wordt overeenkomstig het eerste lid een commissie*

ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. Op de werkwijze van deze commissie is het tweede lid van overeenkomstige toepassing.

De kandidaat wethouder dient vooraf aan benoeming een aantal zaken beschikbaar te hebben, dit zijn:

- Een verklaring omtrent gedrag (VOG). Er wordt in ieder geval een VOG verstrekt wanneer de kandidaat geen strafbaar feit heeft gepleegd dat relevant is voor de betreffende functie. De gemeente neemt de kosten voor de aanvraag van de VOG voor zijn rekening.
- Een uittreksel uit de basisadministratie (neemt de gemeente tevens voor zijn rekening).
- Een curriculum vitae met apart:
 - Een overzicht van alle nevenfuncties (ook die uit het verleden).

In de raadsvergadering waarin de benoeming van de nieuwe wethouders plaatsvindt wordt door de gemeenteraad een commissie onderzoek geloofsbrieven benoemd. De griffie zal een voorstel doen voor de samenstelling van deze commissie. De commissieleden worden door de griffie enkele dagen voor de raadsvergadering geïnformeerd over de procedure en welke stukken ter beschikking worden gesteld.

De kosten voor de screening van de kandidaat wethouders vindt plaats in opdracht van de griffie. Met de kosten hiervan dienen meegenomen te worden in de begroting voor de griffie 2022. Met financiën wordt een financiële onderbouwing voorbereid.

6. Tot slot

Dit draaiboek wordt besproken in het presidium. De gemeenteraad dient het budget vast te stellen. De nadere uitwerking van de verschillende onderdelen uit dit draaiboek zal plaatsvinden in de werkgroep bestuurlijke vernieuwing (waar het de opkomstbevorderende maatregelen betreft) of in het presidium.

Dit draaiboek vormt de basis voor alle activiteiten die in aanloop naar en na de verkiezingen worden ontwikkeld. Gemeenteraad en college trekken hierin gezamenlijk op om de opkomst te bevorderen op weg naar de nieuwe bestuursperiode 2022-2026!